

РЕШЕНИЕ

№ 293

гр. Шумен, 07.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН, СЪСТАВ II, в публично заседание на осми ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Азадухи Ов. Карагьозян

Членове: Ралица Ив. Хаджииванова
Теодора Енч. Димитрова

при участието на секретаря Татяна Св. Тодорова
като разгледа докладваното от Теодора Енч. Димитрова Въззивно
гражданско дело № 20223600500290 по описа за 2022 година

Производство по чл.258 и сл. от ГПК.

Делото е образувано по въззивни жалби на „ЗАД Далл Богг: Живот и Здраве „ АД, ЕИК 200299615, представлявано от изпълнителните директори Б.И. Р.М. и Ж.К., чрез пълномощника адв. А. К. от САК и на В.

Х. Г., ЕГН *****, действащ чрез пълномощника адв. Й. А. от ВАК, и двете срещу решение № 111/12.04.2022 г. по гр.д. № 1598/2021 г. по описа на НПРС.

Жалбоподателят „ЗАД Далл Богг: Живот и Здраве „ АД обжалва решението изцяло, като неправилно, постановено в нарушение на материалноправните и процесуалноправни разпоредби и необосновано по съображения, подробно изложени в жалбата му, с оглед на което моли въззивният съд да го отмени изцяло и постанови друго, с което да отхвърли предявените искове, а в условията на евентуалност – да намали размера на присъденото обезщетение за имуществени вреди и съответните размери на адвокатското възнаграждение и съдебно деловодните разноски, и му присъди такива за две инстанции.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК въззиваемият В. Х. Г., действащ чрез пълномощника адв. Й. А. от ВАК е депозирал отговор на жалбата, в който я оспорва като неоснователна и моли за оставянето ѝ без уважение, както и за присъждане на извършените по делото разноски.

Жалбоподателят В. Х. Г. обжалва решението в частта, в която е отхвърлен предявения от него иск за сумата над 402.50 лева до претендирания размер от 489.00 лева,

както и иска за законна лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане на задължението, като постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон и необосновано, с оглед на което моли въззивният съд да го отмени и постанови друго, с което да уважи главния иск до предявения размер от 489.00 лева, както и иска за законна лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане на обезщетението, и му присъди извършените по делото разноски.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК, въззиваемият по жалбата „ ЗАД Далл Богг: Живот и Здраве „ АД, ЕИК 200299615, представлявано от изпълнителните директори Б.И. Р.М. и Ж.К., чрез пълномощника адв. А. К. от САК е депозирал отговор, в който я оспорва като неоснователна и моли за оставянето ѝ без уважение, както и за присъждане на извършените по делото разноски.

Въззивните жалби са подадени в срок, от надлежно легитимирани лица, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, редовни и допустими.

Разгледани по същество и двете жалби са неоснователни, поради следното: Гр.д. № 1598/2021 г. по описа на НПРС е образувано по искова молба на В. Х. Г. срещу „ ЗАД Далл Богг: Живот и Здраве „ АД, ЕИК 200299615, с искане за осъждане на ответника да му заплати сумата от 10 лева, представляваща частичен иск от остатъка в размер на 2 300 лева, представляващ действителната стойност на л.а. „ Опел Астра „, рег. №, вследствие на реализирано на 15.08.2021 г. ПТП на път III-2006, Мътница – Каспичан, км.15+181, по вина на водача на „ Ауди А3 “, рег. №, застрахован по договор за гражданска отговорност от „ ЗАД Далл Богг: Живот и Здраве „ АД, като от настъпилото ПТП на собствения на ищеца лек автомобил „ Опел Астра „, рег. № са причинени имуществени вреди, изразяващи се в увреждане на преден капак, ляв калник, десен калник, фар ляв, фар десен, предна броня, основа предна броня, мигач ляв, мигач десен, челно стъкло, врата предна дясна, врата предна лява, радиатор воден, огледало странично дясно, арматурно табло, седалка предна лява, седалка предна дясна, волан, основа на ляв калник, основа десен калник, рог преден ляв, рог преден десен, таван, предна лява колонка, предна дясна колонка, греда преден мост и цяло предно окачване, ведно със законната лихва върху сумата от датата на исковата молба до окончателното ѝ плащане и направените по делото разноски.

В срока за отговор ответникът е оспорил предявения иск като недопустим и неоснователен.

С протоколно определение от 04.04.2022 г. е допуснато изменение размера на частичния иск, като същият е увеличен на 489 лева.

Първоинстанционният съд е приел, че е сезиран с частичен иск по чл.432, ал.1 от КЗ, като с решението си е осъдил, на основание чл. 432, ал.1 от Кодекса за застраховането, ЗАД „ Далл Богг Живот и Здраве “ АД с ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к Дианабад, бул. Г. М. Димитров № 1, представлявано от Б.Г.И.в и Р.В.М. да заплати на В. Х. Г. с ЕГН ***** от гр. Нови пазар, ул. № 16А, сумата от 402.50 лева, представляваща допълнително обезщетение по щета № 0801-004980/2021-03, за

претърпени имуществени вреди вследствие ПТП, съгласно Констативен Протокол за ПТП № 307-1202/16.08.2021 г. на РУ - Нови пазар, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 30.11.2021 г., до пълното ѝ изплащане, като е отхвърлил иска за разликата до 489 лева. Със същото решение е осъдил ЗАД „Далл Богг Живот и Здраве“ АД да заплати на В. Х. Г. направени по делото разноски в размер на 666.72 лева, като е отхвърлил искането за разликата до 810 лева, както и – В. Х. Г. да заплати на ЗАД „Далл Богг Живот и Здраве“ АД направени по делото разноски в размер на 53.07 лева, като е отхвърлил искането за разликата до 300 лева.

След проверка по реда на чл.269, ал.1 от ГПК, въззивният съд намери, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

По същество, от събраните по делото, писмени и гласни доказателства, преценени поотделно и в съвкупност, се установи следното:

На 15.08.2021 г., около 1.15 часа, движейки се със собствения си л.а. „Опел Астра“ рег. № по път III-2006 – „Мътница – Каспичан“, км. 15+181, ищецът е претърпял ПТП, с участието на л.а. „Ауди“, модел „А3“ ДК №, собственост на О.А.Р., който бил управляван от свидетелката Ц.Е.И.. За настъпилото ПТП бил съставен Констативен Протокол за ПТП № 307-1202/16.08.2021 г. на РУ - Нови пазар, в който е констатирано, че вина за ПТП има водачът на л.а. „Ауди“, модел „А3“ ДК № а като причина за ПТП – л.а. „Ауди“ навлиза в ляво по пътното платно в лентата за насрещно движение и се блъска челно в л.а. „Опел Астра“. В констативния протокол е посочено, че в резултат на ПТП са пострадали В. Г. – фрактура на дясна ръка, И.Н.Ю. – фрактура на носни кости и Ц.Е.И. – настанена в МБАЛ Шумен под наблюдение, както и, че са били причинени материални щети на посочените два автомобила, като тези на л.а. „Опел Астра“, се на предна броня, челно стъкло, десен фар, ляв и десен калник, лява и дясна предни врати.

Към датата на ПТП за двата автомобила е имало застраховки „Гражданска отговорност“, като тази за л.а. „Ауди А3“, е била сключена по застрахователна полица BG-30/120003376250 към ЗАД „Далл Богг Живот и Здраве“, валидна от 09.12.2020 г. до 09.12.2021 г..

Видно от удостоверение изх. № 5371-1/22.10.2021 г., след ПТП ответното дружество, в качеството му на застраховател на увреждащия автомобил е образувало преписка по щета № 0801-004980/2021-03, по която е било взето решение същата да бъде ликвидирана като тотална и на собственика да бъде изплатено обезщетение за тотална щета след представяне на всички необходими по закон и по застрахователния договор документи.

С преводно нареждане от 09.11.2021 г. застрахователят е превел по сметка на ищеца сумата от 760 лева, като не се спори, че същата представлява обезщетение за причинените на собствения му автомобил „Опел Астра“, имуществени вреди от описаното ПТП.

По делото е представен договор за покупка на отпадъци № 1000030823/25.01.2022 г., съгласно който на ищеца е платена сумата от 260 лева за предадения от него л.а. „Опел Астра“ рег. №, като от платената сума са удържани дължими данъци в общ размер на 26

лева.

От допуснатите по делото първоначална и допълнителна САТЕ се установява, че причината за настъпилото ПТП е навлизането в лявата лента за движение на л.а. марка „Ауди“, модел „А3“ ДК №, при което е настъпил челен удар с движещия се срещу него, в тази пътна лента, л.а. „Опел Астра“ рег. №

Според заключението на в.л. Т., при ПТП на л.а. „Опел Астра“, са били причинени следните повреди: 1/ преден капак, 2/ ляв и десен преден калник, 3/ ляв и десен преден фар, 4/ предна броня, 5/ основа предна броня, 6/ ляв и десен мигач, 7/ челно стъкло, 8/ врата предна дясна, 9/ врата предна лява, 10/ радиатор воден, 11/ странични огледала ляво и дясно, 12/ арматурно табло, 13/ седалка предни лява и дясна, 14/ волан, 15/ основа на ляв калник и десен калник, 16/ амортизатори предни ляв и десен, 17/ таван, 18/ колонки предни лява и дясна колонка, 19/ греди на преден мост, 20/ окачване на предни колела. На база анализа на описаните повреди, вещото лице е заключило, че е налице причинно следствена връзка между настъпилото ПТП и вредите по превозното средство, както и, че е налице техническа невъзможност същото да бъде възстановено, т.е. има т.нар. „тотална щета“. Пазарната стойност, която е имал автомобила към датата на произшествието е 1 316 лева. Стойността, на която автомобилът може да бъде закупен от лицензирана фирма в техническото състояние, в което се намира след настъпване на инцидента е 260 лева, която може да се счита за стойност на запазените части.

Според заключението на вещото П., пазарната стойност на л.а. „Опел Астра“, към 15.08.2021 г. е 1 422.50 лева, съобразено с годината на производство на автомобила, мощността на двигателя и типа на купето.

В първоинстанционното производство са разпитани трима свидетели, като свидетелката Ц.И. твърди, че при ПТП е била заслепена от пуснати на дълги светлини фарове на л.а. „Опел Астра“.

Свидетелят И.Ю., пътувал на предна дясна седалка в л.а. „Опел Астра“, управляван от ищеца, твърди, че преди бензиностанция „Петрол“ забелязали движещ се срещу тях лек автомобил, който бил на разстояние около километър. Участъкът бил прав, без завои и прегради, имало и видимост. Първоначално ищецът карал на дълги светлини, но когато видял насрещния автомобил превключил на къси светлини.

Свидетелят Т.М.лужител на РУ Нови пазар, който е пристигнал първи на мястото на ПТП твърди, че същото е настъпило в дясната лента за движение на л.а. „Опел Астра“, на прав участък от пътя за гр.Каспичан, близо до автокъщите. Когато пристигнали на място, в автомобила „Ауди“ нямало водач, а самият автомобил бил със свалени регистрационни номера. Ударът бил „почти челно, но леко под ъгъл“. Според свидетеля видимостта на автомобилите е била поне около 500 м. напред и назад преди удара.

При така установените факти, съдът прие за установено следното от правна страна:

Съгласно чл.477 от КЗ, обект на застраховане по задължителната застраховка „

Гражданска отговорност „ на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата. По задължителната застраховка „ Гражданска отговорност „ на автомобилистите застраховани са собственикът, ползвателят и държателят на моторното превозно средство, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което извършва фактически действия по управлението или ползването на моторното превозно средство на законно основание. За трети лица се смятат всички увредени лица с изключение на лицето, което отговаря за причинените вреди, както и всички правоимащи лица в резултат на неговата смърт. Правоимащите лица имат право на обезщетение за вредите, които произтичат само от качеството им на пострадали лица.

Съгласно чл.405, ал.1 от КЗ, при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок, който не може да бъде по-дълъг от срока по чл.108, ал.1 – 3 или 5.

Съгласно чл. 496, ал.1 от КЗ, срокът за окончателно произнасяне по претенцията по задължителна застраховка „ Гражданска отговорност „ на автомобилистите не може да е по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл. 380 пред застрахователя, сключил застраховката или пред неговия представител за уреждане на претенции.

Съгласно чл.498, ал.1 от КЗ, увреденото лице, което желае да получи застрахователно обезщетение, е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция по реда на чл. 380, освен в случаите, когато застрахователят по имуществена застраховка на увреденото лице е встъпил в неговите права и той предявява претенция на основание на чл. 411. Увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл.496, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение.

Съгласно чл.386 от КЗ, при настъпване на застрахователно събитие при имуществено застраховане застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение, което не може да надхвърля застрахователната сума (лимита на отговорност), освен когато това е предвидено в този кодекс. Застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието, освен в случаите на подзастраховане и застраховане по договорена застрахователна стойност.

Съгласно чл.390, ал.2 от КЗ, тотална щета на моторно превозно средство е увреждане, при което стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70 на сто от действителната му стойност. Стойността на разходите за необходимия ремонт се определя съгласно определения способ за обезщетяване въз основа на издадена от сервиз проформа фактура – при възстановяване в натура на вредите, или експертна оценка – при изплащане на парично обезщетение.

Съгласно чл.400 от КЗ, за действителна застрахователна стойност се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество. За възстановителна застрахователна стойност се смята стойността за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка. Когато друго не е уговорено, приема се, че застрахователната сума по договора е определена съгласно действителната стойност на имуществото. За установяване на действителната стойност, застрахователят има право да извърши оглед на застрахованото имущество.

Съгласно цитираните разпоредби и трайната съдебна практика, включително задължителна такава, застрахователното обезщетение при вреди на имущество е в размер на действително претърпените и доказани по размер вреди до уговорената в застрахователната полица застрахователна сума. Обезщетението по имуществена застраховка се определя в рамките на договорената максимална застрахователна сума, съобразно стойностния еквивалент на претърпяната вреда, който не може да надхвърля действителната стойност на увреденото имущество, определена като пазарната му стойност към датата на увреждането. При настъпване на застрахователно събитие в срока на договора е необходимо да бъде установен размерът на вредата към деня на събитието, като при погиване или кражба на застрахованото имущество този размер е равен на действителната му стойност – стойността, срещу която вместо това имущество може да се купи друго със същото качество. При изчисляване на размера на обезщетението, не следва да се прилага коефициент на овехтяване, т. к. последният е инкорпориран в самата застрахователна стойност. Мередавна е действителната стойност на вещта към момента на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната сума. При частична увреда обезщетението не може да надвишава възстановителната стойност на застрахованото имущество, т. е. стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество, съответно стойността, необходима за възстановяване на имуществото в същия вид, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други.

Според съдебната практика, в хипотезите на тотална щета мередавна е действителната стойност на вещта към момента на застрахователното събитие, но не повече от застрахователната сума, от която се приспада стойността на запазените части. В обичайния случай обезщетението не може да надвишава действителната (при пълна загуба) или възстановителната (при частична увреда) стойност на застрахованото имущество, т. е. стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество, съответно стойността, необходима за възстановяване на имуществото в същия вид, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други. Когато обаче тези разходи доближават или надвишават себестойността на самото имущество, извършването им е икономически неизгодно. В тези случаи възстановителната стойност надхвърля значително действителната стойност на застрахованата вещ, което налага ограничаване на отговорността на застрахователя до пазарната оценка на повреденото имущество, след приспадане на остатъчната стойност на запазените части /

стойността за скрап /. Последните са т. нар. "ползи от вредите", които трябва да се приспадат от обезщетението, за да не се допусне неоснователно обогатяване на увредения. Поради липса на специална разпоредба при определяне на обезщетението за тотална щета е приложимо правилото по чл. 386 от КЗ.

Правно релевантните факти при иск по чл.432 от КЗ на увреденото лице срещу застрахователя на деликвента са установяване на договорно правоотношение по договор за застраховка, покриващ риска „ Гражданска отговорност „, сключен между деликвента и ответното дружество, противоправно деяние на деликвента, от което са настъпили вредни последици за ищеца, причинно-следствена връзка между деянието и претърпените от ищеца вреди и техният вид и размер. Съобразно правилата за разпределяне на доказателствената тежест тези факти подлежат на установяване от ищеца. В тежест на ответника е да обори законоустановената презумпция за виновност на извършителя на непозволеното увреждане, залегнала в нормата на чл.45, ал.2 от ЗЗД, респ. да докаже съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалото лице.

В случая страните не спорят, че към датата на процесното ПТП ответникът е бил застраховател по валидна застраховка „ Гражданска отговорност „, на участвалия в него л.а. „ Ауди „, както и, че по повод на същото е била образувана щета, по която застрахователят е изплатил обезщетение за вреди, причинени при инцидента на управлявания от ищеца л.а. „ Опел Астра „, в размер на 760 лева.

Въпреки това, ответникът оспорва механизма на настъпване на ПТП и вината на водача на л.а. „ Ауди „, въвеждайки възражение за съпричиняване от страна на ищеца, както и размера на причинените на лекия автомобил на последния вреди и наличието на причинно следствена връзка между тях и пътния инцидент.

По спорните въпроси, въз основа на издадения във връзка с ПТП констативен протокол, ползващ се с удостоверителната сила на официален документ, изготвения от застрахователя опис, показанията на разпитаните свидетели и заключенията по двете СТЕ, съдът приема за безспорно установени механизма на ПТП от обективна страна / описан в Констативен Протокол за ПТП с пострадали лица № 307-1202/16.08.2021 г. на дежурен ПТП при ОД на МВР – Шумен, РУ – Нови пазар /, както и наличието на причинно следствена връзка между ПТП и нанесените на МПС на ищеца вреди.

Досежно възражението на ответника за съпричиняване от страна на водача на л.а. „ Опел Астра „, приема за недоказано по категоричен начин, същият не е превключил от дълги на къси светлини, доколкото такова твърдение се навежда единствено от свидетелката Ц.И. / която, предвид факта, че е управлявала увреждащия автомобил по време на ПТП, следва да се счита за заинтересована от изхода на спора /, и не се подкрепя от останалите доказателства по делото. Напротив, опровергава се от показанията на свидетеля И.Ю., също пряк участник в инцидента. Предвид това и тежестта на ответника да докаже заявеното от него възражение за съпричиняване, приема, че при осъществяване на ПТП ищецът не е допуснал нарушение на чл.70 от ЗДвП, относно използването на дългите и късите светлини през нощта, тъй като, според показанията на свидетеля Ю. самото превключване от дълги на

къси светлини от страна на ищеца е станало на разстояние много повече от посоченото в закона – 150 м., а именно на 500 м. от насрещно движещия се л.а. „ Ауди “.

В съответствие с изложеното, настоящата инстанция приема, за безспорно доказано наличието на визираните в чл.432, ал.1 от КЗ предпоставки за ангажиране отговорността на ответника за заплащане обезщетение на ищеца за причинените му при процесното ПТП имуществени вреди, а именно настъпило ПТП с участието на застраховано лице по договор за задължителна застраховка „ Гражданска отговорност „, със застраховател ответника, вина на застрахования за ПТП, причиняване в резултат от същото имуществени вреди на собствения на ищеца лек автомобил, предявяване от негова страна на претенция пред застрахователя за заплащане на обезщетение за претърпените при ПТП имуществени вреди и отказ на застрахователя за заплащане на претендирания размер.

Що се касае до размера на вредите, съдът намира, че за действителна пазарна стойност на пострадалото МПС към датата на инцидента следва да се приеме сумата от 1 422.50 лева, посочена в таблица № 1 „ Пазарна стойност на оценявания автомобил „, на страница последна от заключението на вещото лице П., което се базира на по-точен анализ, при който са съобразени не само годината на производство на автомобила, но мощността на двигателя и типа на купето.

Базирайки се на заключенията и по двете експертизи, съдът приема, че на автомобила е била причинена тотална щета по смисъла на чл. 390, ал.2 от КЗ, поради което отговорността на застрахователя е до размера на действително причинените вреди, но не повече от застрахователната сума.

От изложеното следва, че полагащото се на ищеца обезщетение ще се определи като от сумата 1 422.50 лева се приспадне сумата от 260 лева, представляваща стойността, получена при предаване на автомобила за скраб, като и сумата от 760 лева, представляваща заплатено от застрахователя обезщетение, при което дължимото от ответника и неизплатено обезщетение се равнява на 402.50 лева, за която сума искът се явява основателен и доказан и следва да се уважи. За разликата над 402.50 лева до пълния предявен размер от 489.00 лева, представляващ част от иск в размер на 2 300.00 лева, претенцията е неоснователна и подлежи на отхвърляне.

Що се касае до наведените от ищеца възражения във въззивната му жалба, относно неправилното приспадане на сумите от 60.00 лева – разходи за репатриране и 26.00 лева – данък, съдът счита, че са изцяло необосновани, тъй като разходите за репатриране представляват част от застрахователното обезщетение / чл.493, ал.1, т.3 от КЗ /, а заплатеният данък е в тежест на получателя на услугата, за която е бил начислен и също попада в хипотезата на цитираната правна норма.

В съответствие с изнесените фактически и правни доводи, настоящата инстанция приема, че обжалваното решение е правилно и следва да се потвърди.

Съдът констатира, че в диспозитива на обжалваното решение е допусната очевидна фактическа грешка по смисъла на чл.247, ал.1 от ГПК, тъй като съдът е пропуснал да отрази,

че се е произнесъл по предявен частичен иск, въпреки, че е приел, че е сезиран с такъв и го е посочил изрично в мотивите към решението си, която грешка обаче ще следва да бъде отстранена от първоинстанционния съд след връщане на делото.

С оглед изхода от правния спор, извършените във въззивното производство разноси следва да останат в тежест на страните така, както са били направени от всяка от тях.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 111/12.04.2022 г. по гр.д. № 1598/2021 г. по описа на Районен съд – Нови пазар.

ВЪЗЛАГА деловодните разноси за въззивна инстанция в тежест на страните така, както са били направени от всяка от тях.

След връщане на делото на първоинстанционния съд, същото да се докладва на съдията докладчик за осъществяване на процедурата по чл.247 от ГПК, съобразно изложеното в мотивите.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____